

05 • avgust 2004

da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega

1 uvodnik

2 prometejev ogenj

3-4-5-6 www.mladi.com

6 MOSP in SKK

7 ocene

8 www.mladi.com

8 literatura

Martin Tul

PREDSODKI ZASTIRAJO POGLED V BODOČNOST

Leto 2004: vstop Slovenije v EU; Giro - krožna dirka po Italiji z dvema etapama v tržaški pokrajini, 50. obletnica priključitve Trsta Italiji.

Bili smo priča pravim zgodovinskim dogodkom: Slovenija se odpira Evropi, Evropa se odpira v svet, mi pa ostajamo vedno pribiti na svojih idejah in predsodkih, ki so nedvomno povezani s preteklim zgodovinskim dogajanjem. Številne predsodke pa je med ljudi širila prav povojna politika, ki se še vedno odraža na sporen način.

Ob priliki 'Gira' so skrajneži z napisi o Titu pomazali kraške ceste. Ob proslavah za vstop Slovenije v EU je na Sabotinu pri Gorici zopet zaživel napis 'Naš Tito'. Beležili pa smo tudi 50. obletnico priključitve Trsta Italiji, ko je tržaška mestna uprava dijakom razdelila sporni propagandni material z italijansko zastavo, besedilom italijanske himne ipd. Še vedno ostajamo miselno togi. Obe strani gonita vodo na svoj mlin. Raje bi pomislili, kako je bilo v Trstu na začetku 20. stoletja, ko je bilo prebivalstvo razdeljeno na tretjino Slovencev, tretjino Nemcev in tretjino Italijanov, bilo pa je še veliko trgovcev in pomorščakov drugih narodnosti, ki so se tedaj srečevali v cvetočem avstro-ogrskem pristanišču in so z enakimi pravicami živeli v sožitju in slogi.

Predsodki, ki jih ljudje še vedno gojimo v sebi, niso pozitiven potencial za gradnjo nove Evrope in življenja v skupnosti narodov. Smo se morda vprašali, kaj se dogaja z našo kulturo? Ali smo pripravljeni premostiti miselne pregrade in začeti novo igro? Imamo še vedno prav o vsem in se mora ves svet vrteti okoli nas, ali bi bilo dobro, da bi začeli temeljiteje razmišljati in se vključevati v širšo skupnost?

Martin Tul

Tanja Zorzut

Predsodki... Kaj nas vodi v to, da vedno ocenjujemo in sodimo ljudi, različne od nas? Zakaj vedno iščemo napake drugih? Zato, da se s tem počutimo močnejši, vplivnejši? Morda so le v nas samih meje, ki nam preprečujejo, da bi spoznali bližnjega. Meje, ki ločujejo posameznike, ljudstva in narode.

Slovenci in Italijani... Prepletanje dveh kultur... Prijateljstvo in sovražstvo... Zaveznitva in zarote. Različna naroda, ki sta nekoč drug drugega dopolnjevala, sedaj pa si zapirata oči, kakor da bi se preteklost izbrisala iz spomina. Zakaj zamejski Slovenci včasih občutimo, da na domači zemlji igramo vlogo vsiljivcev?

Čeprav smo Slovenci že marsikaj storili za naš obstoj in smo si priborili že marsikatero pravico, predsodki vseeno niso še izginili. Tako težko jih je izbrisati iz src ljudi... To dokazujejo npr. ponižujoči in žaljivi napisi na slovenskih šolah. Napisi, ki nas lahko celo prisilijo k

temu, da zatajimo svoje korenine in svojo pripadnost. Ko hodimo po cesti in se pogovarjamo v slovenščini, včasih naletimo na ostre in vzvišene poglede. Toda zakaj dovolimo, da nas to potre? Se mar imamo česa sramovati?

Zakaj je prisotna tolikšna želja po posnemanju oddaljenih in neznanih kultur, lastne pa nočemo sprejeti? Morda je za to krivo prav nepoznavanje preteklosti, ki je nekoč povezovala Italijane in Slovence in jih je šele pred kratkim ločila?

Podiranje mej je zato nov korak k temu, da izbrišemo predsodke iz naših src. Medsebojno sodelovanje postane lahko za vsakogar neizmeren zaklad, s

katerim lahko spoznavamo druge, predvsem pa same sebe. Zato ne zmenimo se za žalitve, pač pa dostojanstveno dokažimo, da vsakdo od nas nosi v sebi še neodkrito bogastvo.

Tanja Zorzut

14. Draga mladih: okrogla miza o podiranju meja in o predsodkih (foto T. Susić)

**Vsi sodelavci Rasti
ČESTITAMO!**

Sari, Metki, Ambrožu, Jasni in Mirjam
ob opravljenem zrelostnem izpitu

PREDSODKI:

VSAKDANJA REALNOST

ALI TUJA RESNICA?

— anketa

Ideološki, moralni, rasni, verski... Kakšne so izkušnje mladih zamejcev v odnosu s predsodki? Se z njimi stalno soočajo ali jih zaznavajo le preko časopisov, televizijskih programov, knjig?

Predsodkov je veliko, včasih jih doživljamo boleče, zato sva se podali na lov mnenj in izkušenj dijakov in študentov, da bi spoznali, kateri so najpogostejši predsodki, ki jih imajo tujci oz. italijansko govoreči prebivalci do nas. Ključno vprašanje, ki sva jim ga zastavili, je bilo: "Ali je med Italijani še ukoreninjena nestrpnost do Slovencev, ki je bila še posebno prisotna med njimi v preteklosti?"

► **Dejan, 17 let:** Mislim, da smo zamejci vedno bolj zaničevani in dozdeva se mi, da se postopoma vračamo v čas fašizma. Zgodovina se pač ponavlja. Stališča nekaterih desničarskih politikov so preveč ekstremistična in skušajo zakriti resnico, tako da si pridobijo množico na svojo stran in delujejo samo v lastno korist. Zaradi tega je predsodkov do nas Slovencev vedno več.

► **Sara, 16 let:** Sovražim dejstvo, da so se do pomembnih mest v tržaški mestni upravi povzpeli osebk, ki so se v mladih letih celo udeleževali vandalističnih akcij proti slovenski manjšini, kar pomeni, da ni nobene možnosti, da bi prišlo do kake spremembe, ki bi izboljšala položaj vseh nas. Predsodke občutim na lastni koži vsak dan bodisi preko političnih novic bodisi v obnašanju nekulturnih ljudi, ki večkrat vzklijo, ko zaslišijo slovensko besedo. Število takih prizorov se je žal po mojem mnenju res preveč povečalo. Zdi se mi tudi nepravilno, da se nekateri sploh niso zmenili za dejanje desničarskih vandalov, ki so pred nekaj leti oskrnili spomenik padlim partizanom med drugo svetovno vojno, medtem ko so že sami napisali "Živel Tito" po cestah močno odjeknili v italijanski javnosti in bili obsojeni kot znak nespoštovanja in izzivanja Italijanov.

► **Nataša, 20 let:** Nisem žrtev predsodkov, ker jih ne jemljem resno. Preveč ljudi izreka sodbe na prvi pogled, kar lahko človeka tudi presune. Ne prisluhnem ljudem, ki "kvakajo", da smo mi Slovenci "skupina brez zgodovine in kulture", ki se je polastila njihovega teritorija, ker točno vem, da ni tako in da izjave temeljijo le na nestrpnosti nekaterih zaprtih in ozkovidnih ljudi.

Žalosti me dejstvo, da so v nekaterih ljudeh žive razdiralne nacionalistične težnje tudi v času združene Evrope, ki ne bi smela poznati meja ne predsodkov do drugačnih. Z vstopom Slovenije v EU so propadle carinske meje, ostale pa so še vedno mentalne meje v tistih ljudeh, ki zavračajo vsakršno spremembo v novem svetu v duhu enakosti, spoštovanja in sožitja med narodi. Menim tudi, da je pot do takega sveta še dolga in strma, kot priča tudi velika brezbržnost Italijanov, ki so množično slavili prihod alpincev v Trst, ne pa vstopa sosednje države Slovenije v EU, kar je velik zgodovinski dogodek za vse nas.

► **Petra, 16 let:** Včasih sem bila žrtev predsodkov, a ne političnih. Večkrat so presojali moj način oblačenja, čeprav "obleka ne dela človeka". V današnji družbi pač odigravajo važno vlogo zunanja podoba in predvsem znamke oblek, s katerimi si lahko pridobivaš simpatijo drugih. Sprašujem se, ali imajo še kak pomen človekova notranjost, njegov značaj in vedenje. Človek postaja žival, ki sledi čredi, ne da bi najprej z lastno glavo presodil, kaj je prav in kaj ne. Človek je pod velikim vplivom vseh tistih medijev, ki prikazujejo življenje raznih bogatašev, katerim je denar edini cilj življenja.

Kot zamejka se ne čutim ogrožena, včasih le malce prikrajšana, saj tržaška občinska uprava deluje le v korist tistih, ki se strinjajo z njeno politiko.

Upam, da bomo prej ali slej dosegli skupen jezik in sorodne smotre, ki nam bodo omogočili življenje v družbi naših italijanskih sosedov v miru in medsebojnem spoštovanju.

Verena Zeriul in Nina Corbatti

DRAGA MLADIH 2004

Odlični gostje, zabava in morje na poletnem delu srečanja.

Udeleženci poletnega dela "14. Drage mladih", ki je potekal od četrтка, 8., do nedelje, 11. julija, so se imeli tako lepo, da so se na koncu prav težko poslovili. Toda pojdimo po vrsti!

Četrtek: v znamenju odkrivanja slovenske prisotnosti v Trstu

Udeleženci so se začeli zbirati v Finžgarjevem domu na Opčinah že v opoldanskih urah. Ko se jih je zbralo približno 80 (polovica jih je bila iz Argentine), sta jih avtobusa odpeljala v Trst na ogled mestnih znamenitosti. Vodič Tomaž je preletel zgodovino slovenske prisotnosti v mestu in skupino peljal na grič Sv. Justa, na Veliki trg, nato pa z ladjico do Sesljana, kjer so mladi imeli nekaj prostega časa za sprostitve in kopanje.

Po vrnitvi na Opčine in obilni večerji se je večer nadaljeval v Finžgarjevem domu. V imenu organizatorjev Drage mladih je udeležence pozdravila Breda. Nato so na oder stopili gostje iz Argentine. Skupina izseljeniških maturantov se je predstavila in zapela. Žur se je nadaljeval z vrsto družabnih igrice in pesmi ter s plesom v kletnih prostorih.

Petek: "Brez meja v glavah"

Prireditve je stopila v živo s prvo okroglo mizo, ki jo je moderiral mlad publicist Andrej Černic. Temo "Brez meja... v glavah" so razvili trije gostje. Geograf, profesor Milan Orožen Adamič je s svojim uvodnim posegom zelo nazorno prikazal, kakšna je razlika med fizično in politično mejo, zaustavil pa se je predvsem nad pomenom, ki so ga meje odigrale v zgodovini Evrope in še posebej slovenskega naroda. Dejal je, da bi se Slovenija ne mogla vključiti v proces evropske integracije, če ne bi prej dosegla svoje samostojnosti, torej svojih meja.

Problem narodne in nacionalne samozvesti je bil v ospredju razmišljanja pisatelja Borisa Pahorja. Najprej je analiziral predsodke, katerih žrtve so bili Slovenci v zgodovini (in deloma še danes). Njihovi sosede (govoril je predvsem o Italijanih) so Slovence smatrali za barbarski in zaostal narod. Slovenci smo še danes žrtve predsodkov, po katerih so nas drugi smatrali za drugorazreden narod: temu je pripomogla tudi polpretekla zgodovina, ko smo zaradi delitve Evrope na dva bloka "padli" na vzhodni del celine, čeprav je Slovenija geografsko v njenem centru, Ljubljana pa leži v primerjavi z Dunajem

celo na zahodu.

Tu pa se po mnenju Borisa Pahorja prične predsodek, ki ga Slovenci gojimo do nas samih. Gre za prepričanje, da smo manjši in manjvredni od drugih (sosednih) narodov oz. držav. Zato smo premalo samozvestni, vedno pripravljeni ustreči zahtevam in pričakovanjem drugih - tudi na škodo nas samih. Boris Pahor je navedel več primerov iz osebne izkušnje. Kot pripadnik slovenske manjšine namreč čuti, da nima Ljubljana nikakršnega odnosa do svojih manjšin v Italiji, Avstriji in drugje - če ne tega, da nanje gleda kot na moteč element v odnosih s sosednjimi državami. To pa po Pahorjevem mnenju dokazuje pomanjkanje občutka za nacionalni interes in nizko državotvorno samozvest slovenskih političnih in državnih voditeljev.

Novinar RTV Slovenija in odgovorni urednik revije Ampak Jože Možina je nazadnje razvil še drug pogled na meje, ki si jih Slovenci postavljamo sami. Nakazal je izvore in razloge za slovensko ideološko razdvojenost. Zadržal se je na vzrokih za med- in povojne poboje, ki so bili izvršeni brez sojenja. Po podatkih Inštituta za moderno zgodovino je med drugo svetovno vojno in po njej padlo 88.000 Slovencev, ki so bili umorjeni zaradi ideoloških razlogov, ne pa pod streli okupatorja. Še danes se ljudje bojijo govoriti o tem. Za ta strah je kriva tudi demokratična republika Slovenija, ki še ni ustrezno obračunala s svojo polpreteklostjo in ni rešila statusa žrtev revolucije. Tudi zgodovino pisje še vedno molči o nekaterih zgodovinskih dejstvih.

Iz okrogle mize je izšlo skupno priporočilo gostov in udeležencev, da bi se Slovenci končno osvobodili lastnih manjvrednostnih kompleksov, da bi bili bolj samozvestni, da bi od državnih voditeljev in vlade zahtevali odločno zavzemanje za slovenske nacionalne interese, začeni pri skrbi za slovenske narodne manjšine, za katere je treba zahtevati najvišjo možno zaščito. Izražena je bila želja in zahteva, da bi slovensko šol- ➤

Udeleženci 14. Drage mladih na izletu v Trstu (foto B. Mevlja)

sko ministrstvo v šolske programe vključilo večjo in sistematično informacijo o slovenski zgodovini in zemljepisu, o življenju slovenskih narodnih skupnosti izven državnih meja. Tako bi mladim rodovom tudi v šolah nudili vzgojo v narodnem in državnem ponosu.

Udeleženci jadralne delavnice s člani J.K. Čupa. Zelo uspešne so bile tudi debatna, raziskovalna, surf, video in plesna delavnica (foto B. Mevlja)

Eksplzija veselja v popoldanskih delavnicah

V petek so se mladi vključili v pet delavnic. Razposajena jadralna posadka je pod vodstvom člana jadralnega kluba Čupa, gospoda Karla Mezgeca, preplula Sesljanski zaliv na krovu njegove elegantne jadrnice. Z njimi so pluli tudi člani video-delavnice, ki jo je vodil David Čok. S privilegiranega položaja na jadrnici so video-amaterji posneli tudi delo druge skupine, ki pa se je preizkušala na surfih. Udeležence te delavnice je v surfanje po modri gladini Sesljanskega zaliva potrpežljivo in spretno uvajala učiteljica JK Čupa Jasna Tuta.

Ta čas, ko je bila ena polo-

vica udeležencev na morju, je druga polovica ostala na Opčinah v debatni in v raziskovalni delavnici. Debatno je vodil novinar Jože Možina. Z njim so se mladi pogovarjali o temi, o kateri je bil govor na dopoldanski okrogli mizi. Sociološka skupina pa se je teme pred-sodkov lotila v raziskovalnem duhu. Pod vodstvom sodelavke Slovenskega raziskovalnega inštituta Zaire Vidali so udeleženci sami skupine sami izdelali kratko anketo o odnosih med Slovenci in Italijani in o vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Nato so se razdelili v pare in šli po Opčinah anketirat ljudi obeh narodnosti.

V soboto popoldne so se nekateri udeležili tudi plesne delavnice, ki jo je vodila Ivana Ban. Udeleženke delavnice je spretno uvedla v svet hip-hopa in jih naučila nekaj osnovnih korakov. Nazadnje pa se je prav prijazno prilagodila željam udeleženk in jih naučila tudi osnovne korake ... salse. Za karibske ritme so pokazali nekaj več navdušenja tudi fantje, ki so se nazadnje pustili vplesti v delavnico in zaplesali s svojimi "damami".

Sobota: "Brez meja... med Slovenci"

Zaradi demokratizacije v Sloveniji, postopnega približevanja matice Evropski uniji in končnega padca meje bi lahko pričakovali, da bodo mladi iz zamejstva čutili Slovenijo in Slovence bliže in bolj sorodne sebi. Obratno pa raziskave kažejo, da se občutek oddaljenosti med zamejstvom oz. zamejci in Slovenijo oz. Slovenci iz osrednje Slovenije povečuje. Zato so organizatorji želeli spregovoriti o tej temi tudi na Dragi mladih, na kateri se je o razlogih za to tendenco lahko razmišljalo ne samo med zamejci, pač pa tudi skupaj z gosti iz Slovenije.

Izkazalo se je, da je tema ogrela publiko ter sprožila zanimanje medijev - in to veliko

bolj, kot so organizatorji pričakovali.

Vsak izmed gostov - univerzitetni profesor Igor Škamperle iz Ljubljane, pesnik ter novinar Marij Čuk iz Trsta in ravnatelj Slomškovega dijaškega doma iz Celovca Herman Kelich - je imel na temo različen pogled, glede na perspektivo, s katere ta problem doživlja. Igor Škamperle, ki je sicer po rodu Tržičan, vendar je večino življenja preživel v osrednji Sloveniji, je izrazil mnenje, da je za večanje razdalje med zamejstvom in Ljubljano "krivo" dvoje faktorjev. Po eni strani slovenska vlada nima pravega odnosa in skrbi za manjšino - zato jo tudi manjšina čuti bolj oddaljeno. Po drugi pa se je manjšina sama tako razvila, da nekako ne "potrebuje" več toliko zaslombe matice.

Marij Čuk je svoje razmišljanje osredotočil na pomen narodne zavesti. Za vzgojo te vrednote je odgovorno slovensko šolsko ministrstvo, pa tudi mediji. Informacija o tem, kar se dogaja v zamejstvu, je tako v šolah kot v medijih nezadostna ali celo prepuščena dobri volji posameznikov.

Herman Kelich je pogled razširil še na Koroško, kjer je občutek razdalje in nepovezanosti med zamejci in Slovenci iz Slovenije še bolj izrazit. To gre pripisati delno zgodovinskemu dogodkom (predvsem od plebiscita dalje), delno pa prešibki skrbi za vzgojo k narodnim vrednotam.

Po posegih gostov se je razvila živahna debata, ki jo je moderirala Sara Magliacane.

Narodni dom - simbol slovenskega ponosa

Organizatorji Drage mladih so želeli, da bi udeleženci srečanja čim bolj začutili duh, v katerem živi slovenska narodna skupnost v Italiji. Ni torej naključje, da je bila kratka uradna slovesnost "Tabora mladih intelektualcev" v Narodnem domu v Trstu. Slovesnost »

Draga mladih usklajuje resne trenutke z družabnostjo (foto B. Mevlja)

VTISI NEKATERIH UDELEŽENCEV "TABORA MLADIH INTELEKTUALCEV"

Sonja Avguštin (Argentina, Škofja Loka): Če primerjam letošnjo z lansko Drago mladih, moram reči, da sta bila oba programa enako kvalitetna. Letošnja Draga pa se je še nekoliko bolj pri-

kupila mojemu srcu kot lanska, morda zato, ker je bila v zamejstvu. Tak program, kot je bil lanski in letošnji, privlači mlade, ker kombinira intelektualni del z družabnim - kar je za poletne dni še posebno primerno. Organizacija letošnjega srečanja je bila zelo dobra, ker je vse teklo brez problemov in ko se je pojavila kakšna težava, so jo organizatorji takoj rešili. Kar se tiče okroglih miz, moram reči, da sta mi bili obe zelo všeč. Delavnice so bile na zelo visokem nivoju: ker sem bila v video-delavnici, sem lahko zaradi snemanja opazovala tudi surf, jadrarno in plesno delavnico. Vsi voditelji so se mi zdeli zelo dobri!

Benjamin Maček (Celje): Tema je bila zelo primerna za letošnje leto, ko smo doživeli prelomni dogodek vstopa Slovenije v Evropsko unijo. Odgovarjala je potrebam in izzivom tega časa.

Prva okrogla miza je bila zelo izčrpna, vsak od gostov (Boris Pahor, Milan Orožen Adamič in Jože Možina) je problematiko osvetlil z drugega zornega kota. V petek sem se udeležil debatne delavnice, ki jo je vodil Jože Možina. Debatna delavnica je bila zelo v redu: pogovarjali smo se sproščeno, tako da sem lahko na tak način izvedel precej novih stvari. To, da je bila Draga mladih v

Trstu, se mi je zdela prava izbira. Sigurno se bom še vrnil.

Boris Vodopivec (Šentjernej): Takoj mi je padlo v oči, da je bilo v primerjavi z lanskim letom veliko manj udeležencev. Ampak kvantiteta ni tako pomembna, ker to srečanje ni mišljeno kot

počitnice, ampak druženje mladih intelektualcev. Sploh je letos prišla tema bolj do izraza, ker je odpadlo veliko "balasta", ki ga imajo množična srečanja. Pogovori niso bili splošni, ampak čisto konkretni, kar se mi je zdelo pozitivno. V delavnicah so bili vsi zelo prijazni - ne vem, kako je organizatorjem to uspelo... Občutek sem imel, da zamejci radi vidite, da pridejo Slovenci sem. Upam, da se bom še vrnil!

Andreja Kuralt (Škofja Loka): Letos sem bila prvič na Dragi mladih. Prav presenečena sem bila nad tem, kako se je dalo tu združiti resne trenutke z družabnostjo... Pa tudi nad tem, da tu

srečaš ljudi, ki jih običajno vidiš na televiziji in lahko z njimi govoriš... Tema je bila primerna in se je tudi dobro ujemala s temi kraji. Prav je, da Slovenci iz Slovenije pridejo v zamejstvo in spoznamo razmere, v katerih živite. Delavnice so bile za vse okuse: dobro je bilo, da so bile tudi bolj lahke, tako si se lahko popoldne sprostil. Jaz sem na primer izbrala jadranje. Morje ima tudi svoj čar in je gotovo pripomoglo, da je bila Draga mladih še lepša.

« sta oblikovala napovedovalca Urška Šinigoj in Rok Oppelt, pevka Andrejka Možina, predsednik Sveta slovenskih organizacij Sergij Pahor, organizatorica Drage mladih Breda Susič in evropski poslanec Lojze Peterle.

Častni gost je v svojem govoru izrazil prepričanje, da se je končalo temno obdobje zgodovine, ko so slovensko usodo oblikovali najprej veliki sosedi, kasneje pa ko se slovenski narod ni mogel razviti zaradi ideologije in režima, ki sta dušila njegovo samostojnost ter preprečevala normalizacijo odnosov s sosedi. Peterle je pohvalil mlade, ki z organizacijo in udeležbo na Dragi mladih dokazujejo konkretno skrb za bodočnost slovenskega naroda in države v skupni evropski domovini.

Sprostitev in užitek ob večernih zabavah

V petek zvečer je v Prosvetnem domu na Opčinah igral Zamejski kvintet in poskrbel za prijetno sprostitve in ples.

V soboto zvečer pa je v prostorih SKD Baroklje nastopila Ylenia Zobec. 18-letna pevka iz Loga je s svojim temperamentnim glasom in prepričljivo interpretacijo popevk očarala in navdušila prisotne.

Po koncertu je bil na vrsti še ogled videa, ki so ga posneli udeleženci delavnice pod vodstvom Davida Čoka. Video-mojster je v rekordnem času montiral posnetke v zaključeno celoto, ki je postala prav privlačen in zabaven video-spot Drage mladih (ogledate si ga lahko na spletni strani www.dragamladih.org).

“ Slovo in želja po ponovnem srečanju na jesenski Dragi mladih

V nedeljo so se mladi udeležili svete maše v romarski Marijini cerkvi na Repentabru. Ker je bilo vreme muhasto, so se udeleženci odpovedali kopanju in se odločili za obisk “Kraške hiše”. “Tabor mladih intelektualcev” se je zaključil z refleksijo. Udeleženci so pohvalili temo in goste okroglih miz, delavnice so jih naravnost navdušile. Ob obžalovanju, da se srečanja ni udeležilo več mladih, pa so vsi podčrtali prednost tega, da je bilo udeležencev manj od pričakovanega, saj so se tako med seboj dobro spoznali, navezali osebne stike, prišli v kontakt z gostitelji in tako bolje spoznali tudi zamejsko stvarnost, v delavnicah pa so lahko odnesli veliko več kot bi sicer, če bi bile skupine številčnejše.

Zahvalili so se ekipi gostiteljev. Sestavljali so jo: Staška, Franc, Sara, Jasna, Edvin, Danilo, Štefan, Tomaž in Breda.

Obljubili so, da se jeseni spet srečajo na drugem delu Drage mladih. 4. septembra bodo ob 10h v parku Finžgarjevega doma na Opčinah okroglo mizo na temo “Brez meja ... v Evropi” oblikovali pisatelj Alojz Rebula, profesor na Sorboni in umetnik Evgen Bavčar ter teolog in antropolog Zvone Štrubelj. Po kosilu se bodo mladi razdelili v naslednje delavnice: jamarsko, plezalno, video, debatno, plesno, gledališko in časnikarsko. Ob 17h bo možnost vključitve v program ŠD Draga s poslušanjem predavanja zgodovinarja Jožeta Dežmana, zvečer pa še gledališka predstava in žur.

Breda Susič

TUDI MOSPOVCI V STRASBOURGU

Od tretjega do šestega maja, so se štirje MOSPOvci, Danilo, Mateo, Boštjan in Matjaž, mudili v Strasbourgu, kjer so si ogledovali svoja bodoča delovna mesta.

Predstavniki slovenske manjšine v Evropskem parlamentu (foto KROMA).

No, šalo na stran, v resnici smo bili na izletu, ki so ga za nas organizirali evropski poslanec Mitja Volčič in naši krovni organizaciji SSO in pa SKGZ. Poleg MOSPOvcev, ki so kot vedno poskrbeli za kratkočassenje sebe in ostalih izletnikov, predvsem starejših, se je izleta udeležilo še veliko druge mladine. Naj omenim le neka-

tere kroge, ki so v Strasbourg poslali svoje reprezentance: Primorski psi, Skavti, Taborniki, SPDT, KGB ... Izletniki pa niso bili le Tržačani, ampak tudi Goričani in Benečani, vsi na istem avtobusu, tako da je bilo prefinjenih šal in zbadljivk na račun enih in drugih in tretjih na pretek. Na srečo je vse skupaj minilo brez mrtvih in ranjenih.

Obrazložimo pa vsaj malo, za kaj je sploh šlo. Poslanec Volčič je imel na razpolago še 50 mest za goste, ki jih je briljantno izkoristil tako, da je povabil mlade in manj mlade zamejce v evropski parlament. Poleg tega pa smo si ogledali še sodišče za človekove pravice, evropsko komisijo...

Imeli smo celo priložnost, da si ogledamo zadnje zasedanje parlamenta, ki je bil razpuščen, prav ko smo bili mi tam. Ne bom pa razlagal, kaj so vse te institucije in s čim se bavijo, ker vas verjetno tudi ne zanima, sam pa ne vem toliko, da bi vam lahko razjasnil pojme. Za to je najbolje, da si pogledate direktno spletne

strani, ki so na voljo tudi v slovenščini.

Strasbourg je zelo lepo mesto, ki leži v Franciji tik ob meji z Nemčijo. Skozi center teče reka, ki nudi zaljubljenecem romantična sprehajališča, čeprav je voda nekoliko umazana. Poleg arhitekturnih in drugih znamenitosti pa so gotovo najlepša plat vsega strasbourška dekleta.

MOSPOvci smo celo pot domov razpravljali o vtisih, ki smo jih imeli; prišla so na dan različna mnenja, predvsem kar se tiče institucij, ki smo jih obiskali, kajti vse skupaj nam je bilo še vedno precej nejasno, skoraj nesmiselno, kajti vse te ogromne palače, vsi ti ljudje, ki v njih mrgolijo kot mravlje, so nam dajali vtis, da gre za nekaj zelo resnega in elitnega, po drugi strani pa brezveznega. Po vsej verjetnosti je to daleč od resnice, ne bi pa vedel, katera je, ker so mehanizmi in zakoni, ki sestavljajo organe Evropske unije nekaj izredno kompliciranega.

Matjaž Jaklič

HARRY POTTER

- JETNIK IZ AZKABANA

(ZDA, 2004) 136 min

Režija: **Alfonso Cuarón**
 Igrajo: **Daniel Radcliffe** (Harry Potter), **Gary Oldman** (Sirius Black), **Robbie Coltrane** (Rubeus Hagrid), **Emma Watson** (Hermione Granger), **Rupert Grint** (Ron Weasley), **Richard Griffiths** (Stric Vernon Dursley), **Fiona Shaw** (Teta Petunija Dursley), **Tom Felton** (Draco Malfoy), **David Thewlis** (Remus Lupin), **Emma Thompson** (Sibilla Cooman), **Michael Gambon** (Albus Dumbledore), **Alan Rickman** (Severus Snape)

Scenarij: **Steven Kloves, J. K. Rowling**
 Fotografija: **Michael Seresin**
 Glasba: **John Williams**
 Montaža: **Steven Weisberg**

Harry Potter in jetnik iz Azkabana je po *Kamnu modrosti* (2001) in *Dvorani skrivnosti* (2002) tretji v seriji filmov, posnetih po uspešnih knjigah pisateljice J. K. Rowling. Po poletnih počitnicah, ki jih preživi pri zoprnih sorodnikih, se trinajstletni čarovnik pripravlja na vstop v tretji letnik akademije za čarovnike in čarovnice. Film se začne z zabavnim prizorom, v katerem se Harry Potter zateče k čarovniji, da bi kaznoval hudobno teto, ki ga vsakokrat neusmiljeno zmerja, čeprav mali čarovnik dobro ve, da je

čaranje izven šolskih prostorov prepovedano. V strahu pred kaznijo ministrstva za čaranje Harry zbeži od doma.

Med begom ga pobere čarobni avtobus in ga pripelje do ministra za čaranje, ki mu svetuje, naj počaka še nekaj dni, preden odpotuje na akademijo za čaranje. Kmalu pride do razodetja, da je iz zapore Azkaban pobegnil čarovnik Sirius Black, ki naj bi bil odgovoren za smrt Harryjevih staršev. Naslednja žrtev naj bi bil prav mali Harry Potter. Vest se hitro razširi med dijake akademije in strah pred zlobnim čarovnikom postaja iz trenutka v trenutek bolj neznosen. Med tem časom novi profesor obrambe pred zlobnimi silami skuša naučiti Harryja, kako naj se brani pred morebitnim napadom srhljivih paznikov Azkabana. Harry Potter bo moral tudi tokrat zbrati veliko moči in poguma, da bo odkril resnico o mračnem Siriusu Blacku.

Mladi mehiški režiser Alfonso Cuarón je v tretjem delu pustolovščin Harryja Potterja zamenjal prejšnjega režiserja Chrisa Columbusa. To se pozna predvsem v stilu, ki tokrat ni več tako pravljica kot v

prejšnjih dveh filmih. V prizorih je čutiti večjo napetost in mračnost. Harry Potter je vidno bolj zrel kot v prejšnjih epizodah in odtenki posameznih osebnosti v filmu so nekoliko bolj dovršeni kot v ostalih filmih. Oboževalci Rowlingovih knjig bodo gotovo našli nekatere neskladnosti v filmu, ki so sad predvsem režiserjevih osebnih izbir. Nekateri prizori, prisotni v knjigi, so namreč v filmu povsem spremenjeni, če ne celo popačeni.

Zanimivost: ravnatelja akademije čarovnikov je v tem filmu igral irski igralec Michael Gambon. Znameniti Richard Harris je namreč podlegel bolezni malo po koncu snemanja drugega dela.

Peter Raseni

Skrajno levo: čarovnik Sirius Black (Gary Oldman).

Spodaj in v ozadju: se bodo trije mladi čarovniki spopadli s pobeglim čarovnikom?

Razstava Charlesa Gustava Škapina, Mateja Susiča in Dimitrija Brajnika v Kopru

ŽAREK UPANJA V ZAPORE

Predstavljajte si zbrano in pomirjujoče vzdušje samostana, odetega v toplo mediteransko atmosfero; predstavljajte si mučno in nelagodno vzdušje kazenskega zapora; poskusite si predstavljati oboje hkrati v istem prostoru in času. In zraven še ustvarjalno energijo treh mladih likovnih umetnikov, ki so v tak prostor in čas prinesli nekaj upanja s svojimi umetninami. Dobili boste "Žarek upanja v zapore", razstavo v nekdanjem samostanu, potem zaporu v Kopru.

Razstava treh mladih umetnikov v nekdanjih zaporih v Kopru (foto B. Mevlja)

V centru mesta Koper so bili v petek, 4. junija, prostori, v katerih so bili še do začetka letošnjega leta zapori, prvič ponovno odprti širši javnosti. Stavbo v Cankarjevi ulici so namreč vrnilo prvotnemu lastniku, to je

Cerkvi, točneje frančiškanski provinci Sv. Križa. Ob ponovnem odprtju prostorov za širšo javnost je primorski družbeni center Rotunda iz Kopra v sodelovanju z Mladimi v odkrivanju skupnih poti in Slovenskim kulturnim klubom iz Trsta priredil razstavo treh omenjenih umetnikov.

Razstavo sta si prvi zamislili organizaciji iz zamejstva. Pozimi sta priredili razstavo v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti v Trstu. Sedaj pa jo je primorski družbeni center Rotunda prenesel v Koper in jo nekoliko razširil. Obenem jo je povezal z odprtim prostorom nekdanjih zaporov, kar je imelo v javnosti velik odmev.

Kulturna prireditev je bila res sugestivna: odvijala se je na prostem, na vrtu pred nekdanjim samostanom. Notranjost je ostala resnici na ljubo še vedno nedostopna (razen dveh večjih prostorov, v katerih je na ogled razstava), saj so jo oblasti ob odhodu popolnoma opustošile, tako da so celice ostale celo brez vrat, brez žarnic in električne napeljave. Pustile so le rešetke na oknih, na katerih so organizatorji razstave prižgali svečke. Kulturna prireditev je tako res prinesla nov "žarek upanja v zapore".

Na odprtju je prisotne pozdravil direktor Rotunde Bojan Mevlja, ki je med drugim podčrtal, da je razstava čezmejen projekt, pri katerem so sodelovali mladinski center iz Matice in dve

organizaciji iz zamejstva - s ciljem, da povežejo prostor, ki mora postati po vstopu Slovenije v EU vedno bolj enoten. Pozdravil je tudi bivši provincial slovenske frančiškanske province Sv. Križa p. Stane Zore. Akademsko slikarka Mira Ličen Krmpotič je predstavila tri mlade umetnike in njihova dela: skulpture in plastike iz recikliranega materiala Charlesa Gustava Škapina, akvarele z različnimi pejzaži Mateja Susiča ter olja Dimitrija Brajnika.

Prostori nekdanjih zaporov, ki so bili 50 let nedostopni večini ljudi, so tako ponovno zaživel v sugestivni igri luči in senc sveč, digitalnih projekcij fotografij Ivana Levaca in glasbe projekta "Franže" avtorjev Francija Škapina in Anžeta Igličarja, barv ter energije umetnin mladih umetnikov. Dela so bila na ogled do 25. junija.

Tjaša Korelc TEBI LJUBEZEN

I.

*DA, želim si popolnega izničenja,
da bi me ti izsrkal,
izpil do dna,
da bi se zadnja kaplja krvi
s tvojo spojila
in da nisem več jaz.*

*S strahom v očeh hodim:
"Da te ne bi več ljubila!?",
da bi se trenutek ovekovečil
in bi te duša na veke vekov ljubila.*

*Na skeletu prenašam mrtvo,
trohneče meso in čakam,
da strohni za vselej,
ko bom šla onkraj,
bom lahka kot ptičje pero,
nič več mi ne bo ovira.*

Desno: Tjaša Korelc je za ciklus "Tebi ljubezen" prejela 1. nagrado na literarnem natečaju SKK-MOSP 2004.